

Република Северна Македонија
Министерство за животна средина
и просторно планирање

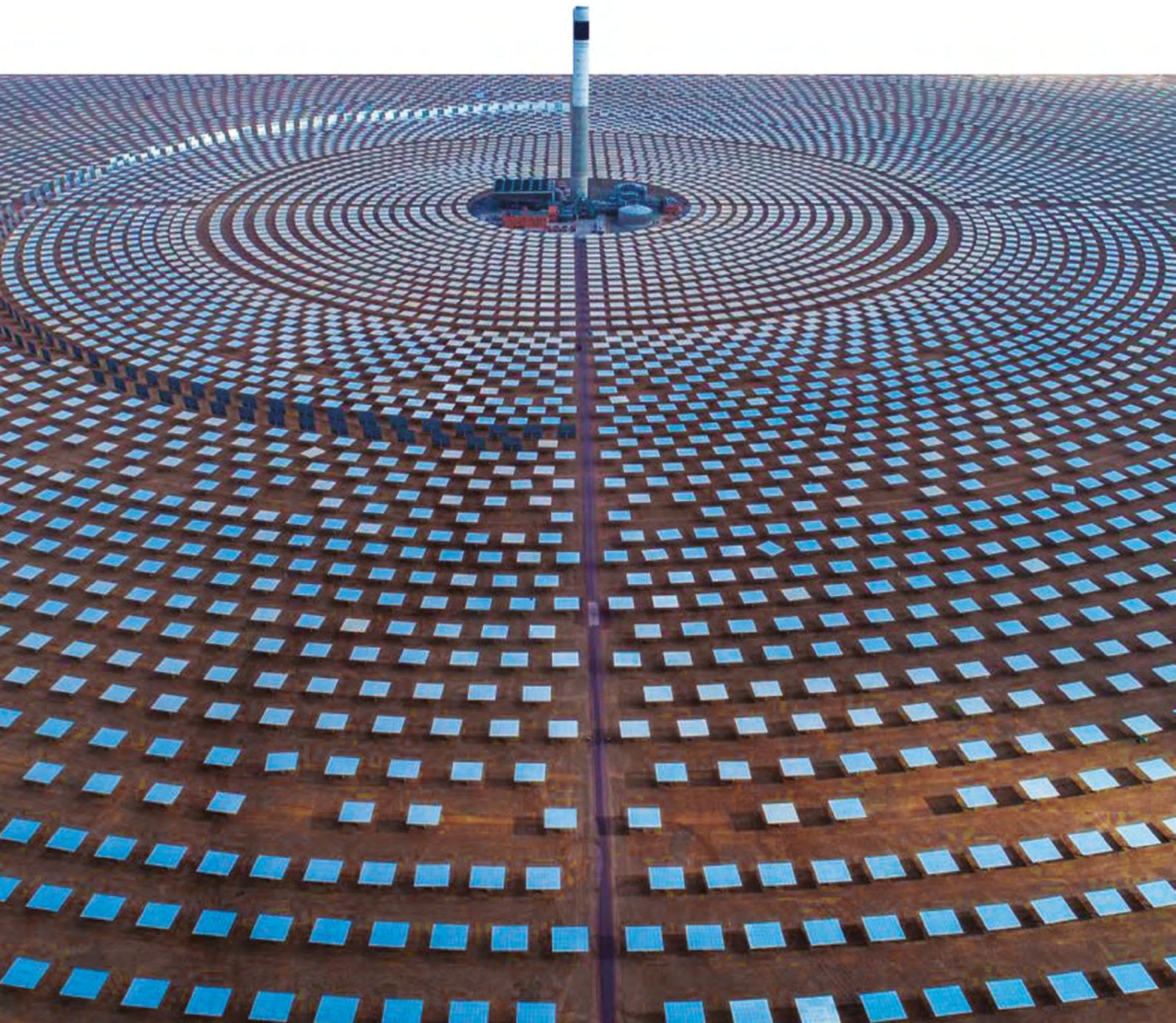
Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Mjedisit Jetësor
dhe Planifikimit Hapësinor

МЕХАНИЗМИ ЗА ТРАНСФЕР НА КЛИМАТСКИ ТЕХНОЛОГИИ

БРОШУРА

ШТО СЕ КЛИМАТСКИ ТЕХНОЛОГИИ?

Климатски технологии се технологии кои ги адресираат климатските промени. Обновливите извори на енергија како што се ветерната енергија, сончевата енергија и хидроенергијата се климатски технологии кои помагаат во намалување на стакленичките гасови. За да се прилагодиме на негативните ефекти од климатските промени, користиме климатски технологии како што се култури отпорни на суша и системи за рано предупредување. Постојат и „меки“ климатски технологии, на пример практики за енергетска ефикасност или обуки за користење опрема.

Најголемите технолошки инвестиции на светско ниво се во: информатички технологии, биотехнологии и климатски технологии. Дополнително, со развојот на четвртата индустриска револуција (Индустрија 4.0), голем дел од информатичките технологии имаат своја примена и во областа на климатските промени.

ШТО ПРЕТСТАВУВА МЕХАНИЗМОТ ЗА ТРАНСФЕР НА ТЕХНОЛОГИИ?

Механизмот за трансфер на технологии (TT Clear: Technology Mechanism) е инструмент за трансфер на технологии и технолошки и институционален развој меѓу земјите членки на Рамковната Конвенција на ОН за климатски промени (UNFCCC). Основан е во 2010 година за да се олесни спроведувањето на засилена акција за развој на технологии како и нивен трансфер за поддршка на активности за ублажување и адаптација, со цел да се постигне целосна имплементација на Конвенцијата. Центарот и мрежата за климатска технологија (The Climate Technology Centre Network) и Извршниот комитет за технологија (Technology Executive Committee) се двете главни тела на Механизмот.

Механизмот за трансфер на технологии не нуди директно финансирање, туку обезбедува техничка поддршка за да се олесни финансиската поддршка.

КОЈ Е СЕГАШНИОТ СТАТУС НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА ВО ЦЕНТАРОТ И МРЕЖАТА ЗА КЛИМАТСКА ТЕХНОЛОГИЈА И КОИ СЕ ИДНИТЕ ПЕРСПЕКТИВИ?

Македонската Влада сè уште нема номинирано национален назначен субјект (National Designated Entity) кој ќе ја претставува државата во технолошкиот механизам. Северна Македонија може да номинира национален назначен субјект како национален контакт кон технолошкиот механизам на Конвенцијата преку државниот национален контакт кон Рамковната Конвенција за климатски промени на ОН. [Проценката](#) спроведена во рамки на Третиот двогодишен извештај за климатски промени, го идентификуваше [Фондот за иновации и технолошки развој](#) како највисоко рангирана институција за номинирање на национален назначен субјект во државата.

ДАЛИ ИМА ДРУГИ МЕХАНИЗМИ ПОВРЗАНИ СО КЛИМАТСКИТЕ ПРОМЕНИ И МОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ?

Постојат многу финансиски механизми кои овозможуваат можности за поддршка на проекти за истражување, развој, иновации и трансфер на технологии поврзани со климатските промени:

- Финансиски механизми на ЕУ (Хоризон 2020, КОСМЕ, ЦЕФ, ЛАЈФ, Еразмус+, ИПА, Балкан Мед)
- Техничка помош и финансирање од земји членки (ГИЗ, СЕКО, Норвешки грантови, СИДА)
- Меѓународни организации (УНДП, Светска Банка)
- Мултилатерални финансиски институции (ГЕФ, ГЦФ, ЕБОР, ПОНД)
- УСАИД

Дополнително, [Европскиот зелен инвестициски план](#) ќе мобилизира јавни инвестиции и ќе овозможи пристап до приватни фондови преку два финансиски инструменти на ЕУ:

- Invest EU програма - насочена кон земјите членки на ЕУ
- Just Transition Mechanism (Механизам за праведна транзиција) - пред-пристапна програма

КЛУЧНИ ПРЕПОРАКИ

Да се избере и номинара национален назначен субјект како национален контакт кон механизмот за трансфер на технологии на UNFCCC. Користењето на овој механизам значително ќе влијае на развојот на животната средина и климатските промени во позитивна насока.

Да се искористи Европскиот зелен инвестициски план за обезбедување на финансии за формирање и работа на националниот назначен субјект. Европскиот зелен инвестициски план предвидува најмалку 1 трилион евра инвестиции со мобилизирање на јавни и приватни средства.

ЗА ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ

За повеќе информации во врска со тековниот статус на истражување, развој, иновации и трансфер на технологии поврзани со климатските промени во Република Северна Македонија, погледнете ги следните извештаи:

- [UNFCCC TT Clear mechanism: Summary report](#)
- [Finance, technology and capacity building needs and support received in the Republic of North Macedonia](#)
- [Current status of the research, development, innovation and technology transfer related to climate change in the Republic of North Macedonia: Rapid assessment report](#)
- [Можности на UNFCCC Технолошкиот механизам за поддршка на климатски технологии](#)
- [ЕУ финансиските механизми за истражување, развој, иновации и трансфер на климатски технологии](#)
- [Климатски технологии за прилагодување - Climate Tech](#)

Сликата на корицата е обезбедена од Shandong Electric Power Construction Co., Ltd (SEPCO III) shows part of Morocco's NOOR II and NOOR III Concentrated Solar Power (CSP) project in Ouarzazate, Morocco

Овој документ е подготвен во рамки на проектот „Зајакнување на институционалните и технички капацитети за подобрување на транспарентноста за климатски промени во рамките на Договорот од Париз“, кој се спроведува со финансиска и техничка поддршка на ГЕФ и УНДП.

